

KPSS / AGS Tarih - İslamiyet Öncesi Türk Tarihi Testi

1. Asya Hun Devleti hükümdarı Mete Han'ın, Çin'i mağlup etmesine rağmen bu ülkeyi topraklarına katmayıp vergiye bağlamasının temel gerekçesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çin'in coğrafi yapısının Türk yaşam tarzına uygun olmaması
- B) Çin içindeki taht kavgalarına karışmak istememesi
- C) Kalabalık Çin nüfusu içinde Türklerin asimile olmasını engellemek
- D) İpek Yolu'nun güvenliğini Çinli yerel yöneticilere bırakmak istemesi
- E) Türk boyları arasında henüz tam bir siyasi birlik sağlanamamış olması

2. Kavimler Göçü'nün ardından Avrupa'da ortaya çıkan "Feodalite" (Derebeylik) sisteminde siyasi güç parçalanmış bir yapıdadır. Türk devlet geleneğindeki hangi unsur, feodalitedeki bu parçalanmış otorite ile taban tabana zıt bir anlayışı temsil eder?

- A) İkili Teşkilat sistemi
- B) Boylar Federasyonu yapısı
- C) Gök Tanrı inancının hoşgörüsü
- D) "Cihan Hakimiyeti" ve merkezi otorite ideali
- E) Kurultay'ın danışma meclisi olma özelliği

3. Avrupa Hun Devleti hükümdarı Attila'nın, Bizans'ı (Doğu Roma) ağır şartlara bağladığı Margus ve Anatolios Antlaşmaları dikkate alındığında Hunların Bizans üzerinde hangi alanlarda kesin bir tahakküm kurduğu söylenebilir?

A) Sadece dini ve kültürel

B) Yalnızca askeri ve coğrafi

C) Ekonomik ve siyasi

D) Hukuki ve sanatsal

E) Etnik ve toplumsal

4. I. Göktürk Devleti döneminde İpek Yolu kontrolü için önce Sasanilerle birleşip Akhunları yıkan, ardından Bizans ile birleşip Sasanileri zayıflatan devlet politikası aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

A) Türklerin yerleşik hayata geçme arzusunun

B) Dış politikada pragmatik (çıkara dayalı) ve denge stratejisi izlendiğinin

C) İslamiyet'in yayılmasını engellemek için Hristiyanlarla ittifak yapıldığının

D) Orta Asya'da Türk siyasi birliğinin tamamen bozulduğunun

E) Türk devletlerin kendi aralarında savaşmaktan kaçındığının

5. Türklerde hükümdara yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verildiğine inanılan "Kut Anlayışı", hanedanın tüm erkek üyelerini tahtta hak sahibi

kılmıştır. Bu durumun Türk devletlerinde aşağıdakilerden hangisine "doğrudan" neden olduğu söylenebilir?

- A) Sosyal devlet anlayışının gelişmesine
- B) Düzenli ordu sistemine geçilmesine
- C) İnanç özgürlüğünün mutlak şekilde sağlanmasına
- D) Devletlerin kısa sürede yıkılmasına ve taht kavgalarına
- E) Kadınların yönetimde (Hatun) tam yetki sahibi olmasına

6. Avrupa Hun hükümdarı Uldiz'in "Güneşin battığı yere kadar her yeri zapt edebilirim" sözü ve Attila'ya Hristiyan dünyası tarafından "Tanrı'nın Kamçısı" denilmesi, bu devletin hangi özelliğini vurgular?

- A) Bilimsel ve felsefi çalışmalara öncelik verdiklerini
- B) Yerleşik yaşamı Avrupa içlerine taşıdıklarını
- C) Askeri güçleri ve yayılmacı politikalarıyla büyük bir otorite kurduklarını
- D) Mezhep savaşlarını bitirerek Hristiyanlığı birleştirdiklerini
- E) Avrupa'da Türkçeyi resmi dil ilan ettiklerini

7. I. Göktürk Devleti'nin kurucusu Bumin Kağan, merkezi Ötüken olarak belirlerken kardeşi İstemi Yabgu'yu devletin batı kanadına atamıştır. Bu "İkili Teşkilat" sisteminin uygulanmasındaki temel amaç nedir?

- A) Din ve devlet işlerini birbirinden ayırmak

- B) Genişleyen sınırların yönetimini kolaylaştırmak
- C) Yerleşik hayata geçişi hızlandırarak tarımı geliştirmek
- D) Ekonomik gelirleri hanedan arasında paylaştırmak
- E) Farklı milletlerin isyan etmesini engellemek

8. Kavimler Göçü sonucunda Avrupa'da Kilise'nin güç kazanmasıyla ortaya çıkan "Skolastik Düşünce", Türklerdeki Gök Tanrı inancının hangi özelliği ile en çok çelişir?

- A) Türklerde din adamlarının (Şaman/Kam) siyasi bir sınıf ve otorite oluşturmaması
- B) Gök Tanrı inancında ahiret (Uçmağ-Tamu) inancının bulunması
- C) Türklerde kurban kesme ve mezar (Kurgan) geleneğinin olması
- D) Türklerin savaşçı kimliğinin dinden etkilenmesi
- E) Göçebe yaşamın dini törenleri şekillendirmesi

9. Mete Han tarafından oluşturulan ve günümüzde Türk Kara Kuvvetleri'nin kuruluş tarihi (M.Ö. 209) kabul edilen askeri sistem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hilal Taktiği (Turan)
- B) Onlu Sistem
- C) Gulam Sistemi
- D) Pençik Sistemi

E) Tımar Sistemi

10. İslamiyet Öncesi Türk Tarihi'nde devlet meselelerinin görüşüldüğü "Kurultay" (Toy/Kengeş) meclisinde, Kağan'ın kararlarının üyeler tarafından tartışılabilmesi aşağıdakilerden hangisinin bir kanıtıdır?

- A) Mutlak bir teokrasinin (din devleti) hakim olduğunun
- B) Meclisin sadece dini bayramlarda toplandığının
- C) Yönetimde demokratik temayüllerin ve danışma kültürünün bulunduğu
- D) Hükümdarın yetkilerinin tamamen sınırsız olduğunun
- E) Türklerin meclis sistemini Çinlilerden kopyaladığının

<https://muratvuranlar.com/>

Cevap Anahtarı ve Konu Açıklamaları

1) Cevap: C

- **Açıklama:** Mete Han, askeri galibiyetten sonra Çin'i topraklarına katmamıştır. Ramazan Yetgin hocanın deyimiyle; "Nüfus gücü, kültürel gücü döver." Mete Han, kalabalık Çin nüfusu içinde Türklerin kendi kültürünü, dilini ve savaşçı özelliklerini kaybetmesinden (yani **asimilasyona** uğramasından) çekindiği için "**Milli Kimliği Koruma**" politikasını gütmüştür.

2) Cevap: D

- **Açıklama:** Feodalite (derebeylik), siyasi otoritenin binlerce parçaya bölündüğü bir sistemdir. Türklerde ise "**Güneş bayrağımız, gökyüzü çadırımız**" düsturuyla dünyayı tek merkezden yönetme inancı (**Cihan Hakimiyeti**) vardır.

Bu iki kavram otoritenin "merkezi" mi yoksa "dağıtılmış" mı olduğu konusunda birbirine tamamen zıttır.

3) Cevap: C

- **Açıklama:** Margus ve Anatolios antlaşmaları, Avrupa Hun Devleti'nin Bizans'ı (Doğu Roma) diz çöktürdüğü belgelerdir. Vergi miktarının artırılması **ekonomik** üstünlüğü; Bizans imparatorunun Hun kağanının dengi değil, ancak veziriyle muhatap olması gibi protokol kuralları ise **siyasi** üstünlüğü kanıtlar.

4) Cevap: B

- **Açıklama:** I. Göktürklerin dış politikası tam bir satranç gibidir. Temel amaç **İpek Yolu** gelirlerini ele geçirmektir. Önce Sasanilerle birleşip Akhunları yıkmış, sonra Bizansla birleşip Sasanilere saldırmışlardır. Bu durum, Türk devletlerinin ideolojik saplantılarla değil, devletin menfaatlerine göre (**Pragmatizm**) hareket ettiğini gösterir.

5) Cevap: D

- **Açıklama:** Kut, hükümdara Tanrı tarafından verildiği düşünülen yönetim yetkisidir ve "kan yoluyla" geçer. Bu durum, hanedandaki her erkeği (amca, yeğen, kardeş) potansiyel bir kağan yapar. Veraset sisteminin bu kadar belirsiz olması, hükümdar ölür ölmez çıkan **taht kavgalarına** ve devletin bölünerek kısa sürede yıkılmasına neden olur.

6) Cevap: C

- **Açıklama:** Attila'nın "Tanrı'nın Kamçısı" olarak anılması, Avrupalıların günahlarından dolayı Tanrı'nın onları cezalandırmak için Attila'yı gönderdiğine inanmasından kaynaklanır. Bu hem dini bir korkuyu hem de Hunların ne kadar büyük bir **askeri baskı ve caydırıcılık** oluşturduğunu gösterir.

7) Cevap: B

- **Açıklama:** Türkler devleti "Doğu ve Batı" (sağ-sol) olarak yönetirler. Kağan doğuda kutsal merkezde otururken, hanedan üyesi bir yardımcı (Yabgu) batıyı yönetir. Bu sistemin temel amacı, o dönemin ilkel ulaşım ve iletişim şartlarında geniş sınırların denetimini ve idaresini kolaylaştırmaktır.

8) Cevap: A

- **Açıklama:** Skolastik düşünce, Kilise'nin dogmatik ve sorgulanamaz otoritesidir. Türklerde ise dini inançlar özgürdür. En önemli fark; Türklerde din adamlarının (Kam, Baksı, Şaman) devleti yönetme yetkisinin olmamasıdır. Yani Türklerde "Teokratik (Din temelli)" bir yapı yoktur, yönetim töreye göredir.

9) Cevap: B

- **Açıklama:** Mete Han'ın bulduğu **Onlu Sistem** (Onbaşı, Yüzbaşı, Binbaşı, Tümenbaşı), ordunun kontrolünü ve manevra kabiliyetini zirveye çıkarmıştır. Bu sistem o kadar başarılı olmuştur ki, bugün Türk Kara Kuvvetleri'nin armasında kuruluş yılı olarak Mete Han'ın tahta çıktığı **M.Ö. 209** yazar.

10) Cevap: C

- **Açıklama:** Kurultay (Kengeş/Toy), her ne kadar son sözü kağan söylese de, boy beylerinin ve hatunun katılımıyla kararların tartışıldığı bir yerdir. Kağan bile töreye (yasalara) uymak zorundadır. Bu durum, mutlak monarşiden ziyade **meşveret (danışma)** kültürünün ve erken dönem demokratik adımların varlığını gösterir.

<https://muratvuranlar.com/>